

Wittgenstein munka után

Wittgenstein művészetértő családban nőtt fel, felnőttként azonban a magaskultúra élvezetét népszerű szórakozással egészítette ki: moziba járt, musicaleket hallgatott, detektívtörténeteket olvasott, fényképezett. Pusztán a szabadidejét töltötte ezzel? Vagy netán lecsapódott mindez filozófiai munkásságában is? Milyen egyáltalában a viszony Wittgenstein, a filozófus és Wittgenstein, az ember között? Megvalósult-e esetében élet és mű egysége, ahogyan ezt több értelmezője is állítja? Ilyen és hasonló kérdésekkel foglalkozott az az interdiszciplináris osztrák–magyar konferencia, amelyre 2012 februárjában került sor a Magyar Wittgenstein Társaság és a Bécsi Egyetem Filozófiai Intézete „Tracing Wittgenstein” csoportja közös szervezésében a budapesti Osztrák Kulturális Fórumban. Ennek a konferenciának az előadásai közül válogattunk ki néhányat, amely témája és stílusa folytán a *Tiszatáj* olvasóinak elnyerheti az érdeklődését. Az eredetileg németül íródott tanulmányoknak a magyarra fordítása – csakúgy, mint a konferencia megrendezése – az Osztrák Kulturális Fórum nagyvonalú támogatásának köszönhető.

Néhány szót a szerzőkről. Az összeállítás nyitótanulmányát Nicole Immler írta, végzettsége szerint történész, évekig a cambridge-i Wittgenstein Archívum munkatársa. Itt közölt írása a *Das Familiengedächtnis der Wittgensteins* című 2011-ben megjelent könyvnek fonalát veszi fel újra. Ursula Prokop bécsi művészettörténész. A *Margaret Stonborough-Wittgenstein: Bauherrin, Intellektuelle, Mäzenin* című könyvét 2010-ben jelölték a „Prix du livre européen”-re. A képelmélettel, kommunikációfilozófiával, valamint az elme és a tudat problémáival foglalkozó Lehmann Miklós – a Magyar Wittgenstein Társaság évek óta fáradhatatlan titkára – első, fotóriporteri diplomájához való témát választott: Wittgenstein fényképezeti ténykedését és ennek filozófiai implikációit. Herbert Hrachovec a Bécsi Egyetem Filozófiai Intézetének professzora, az említett konferencia osztrák társszervezője: itt közölt írásában film- és médiaelméleti kutatásait használja fel Wittgenstein-interpretációjához. Jómagam – az egy éve alakult MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont munkatársaként – a filozófia, film- és moztörténet határmezsgyéjén interdiszciplináris kirándulást teszek a moziba járó Wittgensteinről beszélve.

A „Wittgenstein munka után” konferencia honlapján nemcsak többet is meg lehet tudni a szerzőkről, hanem témába vágó írásaikból is olvasható néhány: <http://www.tofk.elte.hu/tarstud/lw/kunst/index.html>.

Neumer Katalin